

ЗАКОН

О ПРИВРЕДНИМ КОМОРАМА

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се: појам, врсте, регистрација, идентитет, чланство, послови, имовина и одговорност за обавезе привредних комора, однос привредних комора са другим органима и организацијама, органи, посебна тела за решавање спорова, општи акти и финансирање привредних комора, финансијски извештаји, пословне књиге и ревизија привредних комора, гранска удружења, општа удружења предузетника, као и јавност рада.

Члан 2.

Привредне коморе су интересне, пословно-стручне и непрофитне организације привредних субјеката које повезује заједнички пословни интерес, у циљу усклађивања и заступања интереса чланова и подстицања привредних активности.

II. ВРСТЕ ПРИВРЕДНИХ КОМОРА

Члан 3.

У Републици Србији постоје Привредна комора Србије и привредне коморе аутономних покрајина, као посебне организације јединственог коморског система Републике Србије, са својством правног лица.

У Републици Србији могу постојати и уговорне привредне коморе, у складу са овим законом.

Члан 4.

Привредна комора Србије је самостална и независна у свом раду.

Привредна комора Србије обавља послове утврђене овим законом и Статутом, на територији Републике Србије.

Привредна комора Србије образује, као своје организационе делове, регионалне привредне коморе.

Регионалне привредне коморе образују се за подручје управних округа, који су образовани посебним прописом.

Регионалне привредне коморе могу бити образоване за подручје једног или више управних округа.

Привредна комора Србије образује привредну комору за подручје главног града.

Члан 5.

У аутономним покрајинама, у складу са Уставом и овим законом, постоје привредне коморе аутономних покрајина, као посебне организације јединственог коморског система Републике Србије.

Одредбе овог закона којима се уређује регистрација, органи и надлежност органа, Суд части, финансијски извештаји, пословне књиге и ревизија, гранска удружења, јавност рада и парламент предузетника Привредне коморе Србије, сходно се примењују на привредне коморе аутономних покрајина.

Међусобне односе Привредне коморе Србије и привредних комора аутономних покрајина, који нису уређени овим законом, привредне коморе ће уредити посебним актом, на начин којим се обезбеђује јединство коморског система, а чија садржина је у складу са овим законом.

Члан 6.

Уговорну привредну комору за остваривање заједничког пословног интереса на одређеној територији или у одређеној привредној грани може основати најмање 100 привредних субјеката.

Уговорна привредна комора престаје са радом ако се број чланова смањи испод броја прописаног ставом 1. овог члана, у непрекидном трајању од три месеца.

Престанак рада уговорне привредне коморе уређује се прописима којима се уређује поступак регистрације привредних комора.

III. РЕГИСТРАЦИЈА

Члан 7.

Привредне коморе уписују се у Регистар привредних комора, у складу са посебним законом, којим се уређује поступак регистрације.

Уговорне привредне коморе стичу својство правног лица даном уписа у Регистар привредних комора.

IV. ИДЕНТИТЕТ

Члан 8.

Привредне коморе са својством правног лица, у складу са оснивачким актом, односно статутом, имају назив под којим обављају послове и иступају у правном саобраћају, уз додатак седишта. Назив привредних комора мора бити на српском језику и писму које је у службеној употреби у Републици Србији.

Привредне коморе са својством правног лица у пословању могу користити један или више скраћених назива, ако су ти називи наведени у оснивачком акту, односно статуту привредне коморе, под истим условима и на начин под којим се користи пун назив.

Регионалне привредне коморе у свом називу садрже „Привредна комора Србије”, уз додатак „Регионална привредна комора” и ознаку назива управног округа.

Привредна комора главног града у свом називу садржи „Привредна комора Србије”, уз додатак „Привредна комора Београда”.

Привредне коморе са својством правног лица имају свој печат, знак и друге симболе визуелног идентитета, у складу са оснивачким актом, односно статутом привредне коморе.

V. ЧЛАНОВИ ПРИВРЕДНИХ КОМОРА

Члан 9.

Чланови Привредне коморе Србије, у складу са овим законом, су сви привредни субјекти који обављају регистровану пословну делатност на територији Републике Србије.

Правна лица из става 1. овог члана постају чланови Привредне коморе Србије уписом у Регистар привредних субјеката, у складу са посебним законом, којим се уређује поступак регистрације.

Физичка лица из става 1. овог члана су чланови Привредне коморе Србије преко општинских удружења предузетника. Општа удружења предузетника су колективни чланови Привредне коморе Србије.

Задруге су колективни чланови Привредне коморе Србије преко задружних савеза.

Колективни чланови Привредне коморе Србије могу бити удружења и друштва, организације које обављају делатност у областима здравствене, социјалне, борачке, односно инвалидске заштите, друштвене бриге о деци и другим областима, као што је социјална сигурност, образовање, наука, култура, физичка култура, као и организације које својом делатношћу унапређују рад и пословање привредних субјеката или су у областима које су утврђене законом.

Колективни чланови Привредне коморе Србије могу бити и уговорне привредне коморе.

Чланови Привредне коморе Србије, који имају седиште, односно који обављају делатност на територији аутономних покрајина, у складу са овим законом, истовремено су и чланови привредних комора аутономних покрајина.

Чланови Привредне коморе Србије имају једнака права и обавезе.

Чланови Привредне коморе Србије остварују своје интересе преко гранских удружења, општих удружења предузетника, као и преко изабраних представника у органима.

Члан 10.

Привредна комора Србије и привредне коморе аутономних покрајина воде евиденцију својих чланова.

Привредна комора Србије својим актом ближе уређују јединствену садржину и начин вођења евиденције из става 1. овог члана.

Евиденције чланова Привредне коморе Србије и привредних комора аутономних покрајина су јавни акти на основу којих се издају одговарајућа уверења и потврде која имају својство јавних исправа.

VI. ПОСЛОВИ

1. Основни послови Привредне коморе Србије

Члан 11.

Привредна комора Србије обавља следеће послове:

1) усаглашава, формулише, заступа и штити интерес својих чланова пред надлежним државним органима и институцијама у уређењу привредног система и дефинисању мера економске политике;

2) покреће иницијативе за доношење закона и других прописа од значаја за привреду, као и мера економске политике;

3) формулише и образлаже ставове привреде на нацрте закона и других прописа од значаја за привреду, у складу са чланом 18. овог закона;

4) врши одређена јавна овлашћења која су јој поверена потврђеним међународним уговорима и посебним законима;

5) издаје потврде о бонитету својих чланова;

6) пружа подршку привреди у испуњавању обавеза које произлазе из процеса приступања Европској унији и хармонизовања домаћег законодавства са прописима Европске уније;

7) успоставља и унапређује економску сарадњу привреде са иностранством, врши промоцију привредних потенцијала и привлачење страних инвестиција;

8) спроводи активности на унапређењу конкурентности привреде у целини;

9) подстиче истраживање, иновације и развој економије базиране на знању, иновативности и савременим научно-технолошким достигнућима;

10) пружа подршку развоју технолошке инфраструктуре привреде и информационог друштва;

11) подржава развој еколошке свести у привреди и усаглашавање привредних и друштвених интереса у области екологије;

12) унапређује развој предузетништва;

13) припрема програме пословне едукације у складу са потребама привреде и организује формалне и неформалне облике пословне едукације;

14) утврђује правила доброг пословног понашања својих чланова, односно доноси узансе;

15) решава спорове пред Арбитражом Привредне коморе Србије, односно води поступке пред Судом части Привредне коморе Србије;

16) пружа услуге посредовања у решавању спорова у привреди;

17) врши и друге послове утврђене законом и Статутом.

Потврде, уверења и друге исправе које Привредна комора Србије издаје у вршењу јавних овлашћења имају својство јавних исправа.

Привредна комора Србије организује вршење јавних овлашћења из ст. 1. и 2. овог члана, на начин који је у најбољем интересу њених чланова.

Члан 12.

Привредна комора Србије може, у складу са Статутом, оснивати своја представништва у иностранству, ако је то у интересу њених чланова.

Привредна комора Србије може, у сарадњи са Владом, оснивати центре спољне трговине, ради заступања економских интереса и промоције привреде у иностранству.

Привредна комора Србије и Влада посебним актом уређују статус, послове и начин оснивања центара спољне трговине у иностранству.

2. Основни послови регионалних привредних комора и привредне коморе главног града

Члан 13.

Регионалне привредне коморе и привредна комора главног града, обављају следеће послове:

1) проучавају питања која се односе на привредне гране заступљене у регионалној привредној комори, односно привредној комори главног града, прате појаве битне за привредни живот управног округа, односно главног града и врше оцену њиховог дејства на привреду управног округа, односно главног града и Републике Србије;

2) подстичу развој привреде, предузетништва и предузетничке иницијативе на подручју управног округа, главног града и Републике Србије, преко парламента привредника регионалне привредне коморе, односно

привредне коморе главног града, као и учешћем у раду органа и тела Привредне коморе Србије;

3) учествују у организацији јавних расправа на подручју регионалне привредне коморе, односно привредне коморе главног града о предлозима закона и других прописа од значаја за привреду, као и о предлогу мера економске политике;

4) учествују у усаглашавању и формулисању ставова на нивоу Привредне коморе Србије о предлозима закона и других прописа од значаја за привреду, као и у дефинисању мера економске политике, ради покретања иницијатива пред надлежним државним органима;

5) дају мишљења на предлоге одлука органа локалне самоуправе, односно главног града, којим се уводе додатна финансијска оптерећења за привреду;

6) прате реализацију покренутих иницијатива од значаја за привреду и извештавају привреднике о резултатима;

7) усклађују међусобне интересе привредника управног округа, односно главног града;

8) подстичу пословну сарадњу и пословно повезивање привредника управног округа, односно главног града;

9) по позиву, учествују у раду органа локалне самоуправе, односно главног града, надлежних за послове привреде;

10) сарађују са органима локалне самоуправе, односно главног града, на дефинисању и реализовању развојних пројеката округа и општина у саставу управног округа, односно главног града;

11) пружају подршку органима локалне самоуправе, односно главног града, у привлачењу инвеститора;

12) учествују у организацији локалних, регионалних и прекограничних привредних скупова и манифестација;

13) припремају пројектне апликације и реализују пројекте по позивима Европске уније, међународних организација, фондова и других страних и домаћих институција и организација, самостално или уз подршку Привредне коморе Србије;

14) обављају послове јавних овлашћења и издају потврде, уверења и друге исправе;

15) врше периодичну анализу потреба привреде за услугама и покрећу иницијативе за унапређење постојећих и развој нових услуга, у складу са захтевима и потребама привредника;

16) пружају привредницима услуге и стручну помоћ, ради побољшања и унапређивања пословања;

17) обезбеђују привредницима правовремене и квалитетне пословне информације;

18) организују едукацију (предавања, семинаре, специјализоване курсеве) ради унапређења знања и вештина привредника;

19) старају се о неговању добрих пословних обичаја и пословног морала и поштовању правила доброг пословног понашања;

20) старају се о унапређењу рада постојећих и оснивању нових општих удружења предузетника;

21) врше и друге послове од интереса за привреднике на подручју регионалне привредне коморе, односно привредне коморе главног града;

22) обављају и друге послове који су им пренети од стране Привредне коморе Србије.

3. Основни послови привредних комора аутономних покрајина

Члан 14.

Привредне коморе аутономних покрајина обављају следеће послове:

1) учествују у организовању јавних расправа на подручју аутономних покрајина и Привредној комори Србије достављају ставове и мишљења привредника на предлоге закона и других прописа од значаја за привреду;

2) сарађују са органима аутономних покрајина на дефинисању и реализовању развојних пројеката аутономних покрајина;

3) покрећу иницијативе пред органима аутономних покрајина за уређење питања у областима просторног планирања и развоја, пољопривреде, водопривреде, шумарства, лова, риболова, туризма, угоститељства, бања и лечилишта, заштите животне средине, индустрије и занатства, друмског, речног и железничког саобраћаја и уређивања путева;

4) организују сајмове и друге привредне манифестације од покрајинског значаја;

5) представљају привреду аутономне покрајине у области међурегионалне сарадње;

6) воде поступке пред Судом части;

7) обављају послове који су им пренети од стране Привредне коморе Србије;

8) обављају и друге послове утврђене статутом, у складу са законом.

4. Послови осталих привредних комора

Члан 15.

Послови уговорних привредних комора утврђују се њиховим оснивачким актом, у складу са овим законом.

VII. ИМОВИНА

Члан 16.

Привредне коморе са својством правног лица имају своју имовину.

Имовину привредних комора чини право својине на покретним и непокретним стварима, удели и акције у привредним друштвима, право индустријске својине, потраживања и друга имовинска права.

Привредне коморе слободно управљају, користе и располажу својом имовином, у складу са законом и оснивачким актом, односно статутом.

VIII. ОДГОВОРНОСТ ЗА ОБАВЕЗЕ

Члан 17.

Привредне коморе са својством правног лица за своје обавезе одговарају целокупном својом имовином.

Привредне коморе не одговарају за обавезе својих чланова, а чланови привредне коморе не одговарају за њене обавезе.

IX. ОДНОС ПРИВРЕДНЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ СА ДРУГИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Члан 18.

Привредна комора Србије сарађује са Народном скупштином, Владом, надлежним органима државне управе и институцијама и њиховим радним групама, у вези са питањима од интереса за привреду, и то:

1) Привредна комора Србије, заступајући интересе својих чланова, учествује у припреми нацрта закона и других прописа од значаја за привреду, што обухвата и достављање образложеног става привреде надлежном министарству;

2) Привредна комора Србије припрема и доставља надлежном министарству анализу примене појединачних прописа од значаја за привреду, са предлозима за побољшање квалитета примене тих прописа;

3) Привредна комора Србије квартално доставља Влади посебну анализу примене прописа од значаја за привреду, са предлозима за побољшање квалитета примене тих прописа.

Привредна комора Србије, може по позиву, да овласти своје представнике да учествују у раду радних група органа државне управе и институција из става 1. овог члана.

Привредна комора Србије, у циљу успостављања социјалног дијалога, сарађује са организацијама послодаваца и синдикатима запослених, по питањима радноправног положаја запослених и другим питањима од заједничког интереса.

Привредна комора Србије сарађује са научноистраживачким и образовним институцијама у земљи и иностранству, ради обезбеђивања савременог и континуираног пословног образовања својих чланова.

Привредна комора Србије сарађује са другим привредним коморама основаним у складу са овим законом, као и са одговарајућим удружењима, институцијама и организацијама у земљи и иностранству.

Државни органи, организације и агенције надлежни за послове регистрације привредних субјеката, царине, статистике, тржишта рада и друго, достављају без накнаде Привредној комори Србије податке од значаја за привредни систем.

X. ОРГАНИ

Члан 19.

Привредном комором Србије и привредним коморама аутономних покрајина управљају чланови преко својих представника у њиховим органима, који се бирају на начин утврђен статутом, тако да се обезбеди равномерна заступљеност интереса привреде.

Органи Привредне коморе Србије и привредних комора аутономних покрајина су: Скупштина, Управни одбор, Надзорни одбор и председник.

Привредна комора Србије има и потпредседнике и генералног секретара.

Органи регионалних привредних комора, односно привредне коморе главног града су парламент привредника и директор, чији се избор и надлежности утврђују одлуком о образовању, у складу са Статутом Привредне коморе Србије.

Привредна комора Србије и привредне коморе аутономних покрајина, међусобним учешћем у управљању, односно међусобним сразмерним учешћем у чланству органа, обезбеђују функционално јединство коморског система Републике Србије.

Питање из става 5. овога члана ближе се уређује актом из члана 5. став 3. овог закона, а сразмерно учешће подразумева да проценат учешћа у органима Привредне коморе Србије које бирају привредне коморе аутономних покрајина и парламенти привредника регионалних привредних комора са територије аутономних покрајина, буде једнак проценту учешћа у органима привредних комора аутономних покрајина које бира Привредна комора Србије.

Чланови органа привредних комора аутономних покрајина које именује Привредна комора Србије у смислу става 6. овог члана, морају бити уписани у евиденцију из члана 10. став 1. овог закона.

Члан 20.

Изабрани представници у органима Привредне коморе Србије могу засновати радни однос у Привредној комори Србије на одређено време, за период трајања функције коју обављају, у складу са законом и Статутом.

1. Органи Привредне коморе Србије

а) Скупштина

Члан 21.

Скупштина је највиши орган Привредне коморе Србије.

Скупштина доноси Статут и друга општа акта утврђена Статутом, програм рада и финансијски план; усваја извештај о раду и финансијске извештаје; доноси одлуке о располагању непокретностима и имовином велике вредности, у складу са Статутом; бира и разрешава чланове Управног одбора и Надзорног одбора, председника и потпредседнике; утврђује ставове у области економског развоја и привредног система; одлучује о другим значајним привредним питањима и обавља и друге послове у складу са овим законом и Статутом.

Скупштину сачињавају представници чланова Привредне коморе Србије који се бирају на начин утврђен Статутом.

Чланови Скупштине бирају се по територијалном и гранском принципу, у складу са Статутом.

По територијалном принципу, чланове Скупштине Привредне коморе Србије бирају парламенти привредника регионалних привредних комора, односно парламент привредника привредне коморе главног града.

б) Управни одбор**Члан 22.**

Управни одбор је орган управљања Привредном комором Србије.

Управни одбор: припрема предлоге аката за Скупштину; извршава одлуке и закључке Скупштине; доноси општа и друга акта утврђена Статутом; доноси одлуке о избору директора регионалних привредних комора, односно привредне коморе главног града, уз консултацију са парламентима привредника регионалних привредних комора, односно привредне коморе главног града; обавља и друге послове у складу са овим законом и Статутом.

в) Надзорни одбор**Члан 23.**

Надзорни одбор: врши контролу законитости рада Привредне коморе Србије; контролише спровођење Статута и општих аката; контролише финансијско и материјално пословање и остварује увид у извршавање обавеза чланова Привредне коморе Србије.

г) Председник**Члан 24.**

Председник представља и заступа Привредну комору Србије, руководи и усклађује рад и обавља и друге послове у складу са овим законом и Статутом.

Председник је по функцији председник Управног одбора.

Председник за свој рад одговара Скупштини.

д) Потпредседник**Члан 25.**

Привредна комора Србије може имати једног или више потпредседника, које на предлог председника бира Скупштина.

Потпредседник је по функцији члан Управног одбора.

Потпредседник за свој рад одговара Скупштини и председнику.

ђ) Генерални секретар**Члан 26.**

Привредна комора Србије има генералног секретара, кога на предлог председника именује Управни одбор.

Генерални секретар заступа Привредну комору Србије; стара се о припремама седница органа и тела Привредне коморе Србије и о извршавању одлука и других аката органа и тела; помаже председнику у обављању његових послова; обавља друге послове у складу са Статутом.

Генерални секретар за свој рад одговара Управном одбору и председнику.

2. Органи регионалних привредних комора и привредне коморе главног града**Члан 27.**

Органи регионалних привредних комора и привредне коморе главног града су парламент привредника и директор.

Парламент привредника из става 1. овог члана бира чланове Скупштине Привредне коморе Србије, разматра утицај прописа и мера економске политике на пословање привредних субјеката са подручја регионалних привредних комора, односно главног града и своје ставове доставља Скупштини Привредне коморе Србије ради усаглашавања, формулисања, заступања и заштите њихових интереса пред надлежним државним органима и институцијама.

Надлежност и начин избора парламента привредника ближе се уређују Статутом Привредне коморе Србије.

3. Органи уговорних привредних комора

Члан 28.

Уговорне привредне коморе имају органе утврђене оснивачким актом, односно статутом.

XI. ПОСЕБНА ТЕЛА ЗА РЕШАВАЊЕ СПОРОВА

1. Суд части

Члан 29.

При Привредној комори Србије и привредним коморама аутономних покрајина образује се Суд части.

Одељења Суда части Привредне коморе Србије могу се образовати при регионалним привредним коморама, односно привредној комори главног града.

Суд части може се образовати при уговорним привредним коморама.

Суд части одлучује у случајевима повреде добрих пословних обичаја и пословног морала.

Суд части је независан и самосталан у свом раду.

Одлуке Суда части су коначне и извршне.

Организација, састав, поступак, начин рада Суда части и мере које изриче уређују се општим актом које доноси Скупштина Привредне коморе Србије.

2. Арбитража

Члан 30.

При Привредној комори Србије образује се Арбитража Привредне коморе Србије.

Арбитража Привредне коморе Србије одлучује, мири и посредује када је њена надлежност уговорена у привредним споровима између домаћих и/или страних привредних субјеката.

Арбитража Привредне коморе Србије је независна и самостална у свом раду.

Одлука Арбитраже Привредне коморе Србије је коначна и извршна.

Организација, састав, поступак и начин рада Арбитраже Привредне коморе Србије уређују се општим актом који доноси Скупштина Привредне коморе Србије.

XII. ОПШТИ АКТИ

Члан 31.

Привредна комора Србије и привредне коморе аутономних покрајина имају статут, а регионалне привредне коморе и привредна комора главног града имају одлуку о образовању.

Статутом привредних комора ближе се уређују права, обавезе и одговорност чланова; задаци; облици рада и организовања; делокруг и овлашћења органа и тела; састав, број чланова, начин избора и трајање мандата чланова органа; начин управљања и одлучивања; садржај и начин остваривања сарадње са надлежним државним органима и другим организацијама; садржај и начин сарадње са привредним коморама и сличним асоцијацијама у земљи и иностранству; јавност рада и обавештавање чланова; начин обезбеђења средстава за рад; положај и задаци стручне службе; поступак доношења и објављивања статута и других општих аката, као и друга питања значајна за рад привредне коморе.

Статут Привредне коморе Србије објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”, као и у гласилу или на интернет страници Привредне коморе Србије.

Статути уговорних привредних комора објављују се у њиховом гласилу или на интернет страници привредне коморе.

Општи акти уговорних привредних комора морају бити у складу са статутом.

XIII. ФИНАНСИРАЊЕ

Члан 32.

Средства за рад Привредне коморе Србије обезбеђују се од чланарине, накнада за услуге и из других извора, у складу са законом.

Висину јединствене чланарине, основицу и стопу за обрачун, начин и рокове плаћања чланарине, утврђује одлуком Скупштина Привредне коморе Србије, уз консултације са привредним коморама аутономних покрајина, водећи рачуна о економској снази чланова и равномерности регионалног развоја, уз примену принципа солидарности међу члановима и поштовање начела рационалности и економичности у пословању Привредне коморе Србије.

Правна лица која постају чланови Привредне коморе Србије у смислу члана 9. став 2. овог закона, не плаћају чланарину годину дана од дана оснивања.

Јединствена чланарина се уплаћује на рачун Привредне коморе Србије.

Средства за рад привредних комора аутономних покрајина обезбеђују се из јединствене чланарине и из других извора. Начин и критеријуми расподеле чланарине уређују се актом из члана 5. став 3. овог закона, тако да висина прихода привредних комора аутономних покрајина, по основу чланарине, не буде нижа од једне трећине укупне чланарине прикупљене од њихових чланова који имају седиште на територији аутономних покрајина.

Актом из става 5. овог члана уређује се висина прихода привредних комора аутономних покрајина по основу чланарина прикупљених од њихових чланова који обављају делатност на територији аутономних покрајина.

Средства за рад регионалних привредних комора и привредне коморе главног града обезбеђују се из јединствене чланарине, накнада за услуге, од закупа, пројеката и из других извора.

Контрола наплате и трошења чланарине врши се на начин утврђен општим актом Привредне коморе Србије.

Привредна комора Србије евентуални вишак прихода над расходима на годишњем нивоу, користи искључиво за остваривање послова утврђених овим законом и Статутом.

XIV. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ, ПОСЛОВНЕ КЊИГЕ И РЕВИЗИЈА

Члан 33.

Привредна комора Србије води пословне књиге, сачињава финансијске извештаје и подлеже ревизији финансијских извештаја, у складу са прописима о рачуноводству и ревизији.

Финансијски извештаји и извештаји о раду Привредне коморе Србије и њених органа подnose се Скупштини на начин утврђен Статутом.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана сходно се примењују и на уговорне привредне коморе.

XV. ГРАНСКА УДРУЖЕЊА

Члан 34.

Ради заједничког унапређивања рада и пословања, усклађивања посебних и заједничких интереса, предлагања мера за унапређење привредног амбијента и побољшање услова пословања, чланови Привредне коморе Србије се, према претежној делатности коју обављају, организују у гранска удружења, у складу са Статутом.

XVI. ОПШТА УДРУЖЕЊА ПРЕДУЗЕТНИКА

Члан 35.

Ради остваривања и заштите својих интереса и унапређења економског положаја предузетника, као и ради разматрања и решавања питања од заједничког интереса, предузетници се организују у општа удружења предузетника.

Чланови општих предузетника су предузетници, као пословно способна физичка лица која обављају делатност у циљу остваривања прихода, регистрована у складу са законом.

Општа удружења предузетника оснивају се за подручја регионалних привредних комора и привредне коморе главног града или за подручје једне или више општина, и то за једну или више привредних делатности, у складу са актом о оснивању.

Члан 36.

Акт о оснивању општег удружења предузетника доноси се на оснивачкој скупштини и садржи:

- 1) назив и седиште општег удружења;
- 2) подручје за које се оснива опште удружење;
- 3) привредну делатност за које се оснива опште удружење;

- 4) органе општег удружења.

Члан 37.

Скупштина општег удружења доноси статут.

Статутом општег удружења уређују се задаци удружења, органи и тела удружења и њихов делокруг и састав, начин избора и време трајања мандата чланова органа и тела удружења, права и дужности чланова удружења, начин финансирања удружења, као и друга питања од значаја за рад удружења.

Члан 38.

Опште удружење има својство правног лица.

Опште удружење уписује се у регистар општих удружења који води Привредна комора Србије.

Привредна комора Србије утврђује начин вођења регистра општих удружења.

Члан 39.

Ради усаглашавања заједничких интереса и предлагања мера за побољшање услова пословања и економског положаја предузетника, у Привредној комори Србије може се образовати парламент предузетника, у складу са Статутом.

Скупштина Привредне коморе Србије, одређује број и састав, као и начин избора чланова парламента предузетника, у складу са Статутом.

XVII. ЈАВНОСТ РАДА

Члан 40.

Рад Привредне коморе Србије је јаван.

Јавност рада Привредне коморе Србије остварује се у складу са овим законом и Статутом.

Јавност рада Привредне коморе Србије обезбеђује се на следећи начин:

- 1) одржавањем јавних седница органа и тела;
- 2) редовним информисањем чланова и јавности о раду;
- 3) објављивањем одлука органа коморе;
- 4) сарадњом са средствима јавног информисања;
- 5) издавањем брошура, часописа и других публикација;
- 6) на друге начине ближе дефинисане општим актима.

XVIII. НАДЗОР НАД СПРОВОЂЕЊЕМ ЗАКОНА

Члан 41.

Надзор над применом овог закона врши министарство надлежно за послове привреде.

XIX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 42.

Привредна комора Србије и привредне коморе аутономних покрајина ускладиће своје статуте са одредбама овог закона у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона, а организацију, друга општа акта и органе

ускладиће са одредбама овог закона у року од дванаест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Ако Скупштина Привредне коморе Србије или скупштине привредних комора аутономних покрајина на две узастопне заказане седнице не донесу статуте привредних комора у складу са овим законом, привремене статутарне одлуке донеће управни одбори ових привредних комора.

Члан 43.

Чланови Скупштине, Управног и Надзорног одбора, председници, потпредседници и генерални секретари Привредне коморе Србије и привредних комора аутономних покрајина, остају чланови ових органа, односно на функцијама, до избора нових.

Члан 44.

Регионалне привредне коморе и Привредна комора Београда, организоване у складу са Законом о привредним коморама („Службени гласник РС”, бр. 65/01, 36/09 и 99/11 - др. закон), могу се припојити Привредној комори Србије уколико:

1) испуне критеријуме утврђене одлуком коју, у року од тридесет дана од дана ступања на снагу Статута Привредне коморе Србије, доноси Управни одбор Привредне коморе Србије;

2) донесу одлуку о припајању Привредној комори Србије, у року од девет месеци од дана ступања на снагу овог закона;

3) Управни одбор Привредне коморе Србије донесе одлуку о прихватању припајања, у року од 30 дана од дана доношења одлуке о припајању из тачке 2) овог члана;

4) закључе уговор о припајању Привредној комори Србије, у року од 30 дана од дана доношења одлуке из тачке 3) овог члана.

Привредна комора Србије образује једну или више регионалних привредних комора, односно привредну комору главног града, у року од 30 дана од дана закључивања уговора о припајању. Права, обавезе, имовину и средства, као и документацију и послове регионалних привредних комора, односно Привредне коморе Београда, уколико се припоје Привредној комори Србије, преузима Привредна комора Србије.

Право својине на непокретној имовини регионалних привредних комора и Привредне коморе Београда које се, у складу са одредбама овог члана припоје Привредној комори Србије, даном припајања прелазе у имовину Привредне коморе Србије.

Право коришћења на непокретној имовини регионалних привредних комора и Привредне коморе Београда на имовини у јавној својини, које се, у складу са одредбама овог члана припоје Привредној комори Србије, даном припајања прелазе у право коришћења Привредне коморе Србије.

Привредна комора Србије не може располагати имовином из става 3. овог члана без претходно прибављеног мишљења парламената привредника регионалних привредних комора, односно привредне коморе главног града.

Запослени у регионалним привредним коморама и Привредној комори Београда, које се у складу са одредбама овог члана припоје Привредној комори Србије, постају запослени Привредне коморе Србије регистрацијом припајања и распоређују се на рад у регионалне привредне коморе у седиштима

регионалних привредних комора пре припајања, односно у привредној комори главног града.

Регионалне привредне коморе, односно Привредна комора Београда, уколико се не припоје Привредној комори Србије, дужне су да ускладе своју организацију, органе и опште акте као уговорне привредне коморе из члана 6. овог закона, у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона. Регионалне привредне коморе и Привредна комора Београда престају да постоје уколико не изврше усклађивање у прописаном року. Уколико регионалне привредне коморе и Привредна комора Београда престану да постоје, јер нису извршиле усклађивање у прописаном року, односно уколико престану да постоје из других разлога, ликвидациони остатак се преноси Привредној комори Србије.

Члан 45.

Привредне коморе према делатностима, организоване у складу са Законом о привредним коморама („Службени гласник РС”, бр. 65/01, 36/09 и 99/11 - др. закон), дужне су да ускладе своју организацију, органе и опште акте као уговорне привредне коморе из члана 6. овог закона, у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона. Уколико привредне коморе према делатностима не изврше усклађивање у прописаном року, престају да постоје.

Члан 46.

До усклађивања са овим законом организације, аката и органа, постојеће привредне коморе организоване у складу са Законом о привредним коморама („Службени гласник РС”, бр. 65/01, 36/09 и 99/11 - др. закон) и њихови органи настављају да раде на начин и под условима под којима су основани.

Члан 47.

Општа удружења предузетника организована у складу са Законом о привредним коморама („Службени гласник РС”, бр. 65/01, 36/09 и 99/11 - др. закон), настављају да раде у складу са овим законом.

Привредна комора Србије донеће акт о начину вођења регистра општих удружења предузетника из члана 38. став 3. овог закона у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Општа удружења предузетника обавезна су да поднесу пријаву за упис у регистар из члана 38. став 2. овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

За пријаву за упис у регистар, из става 3. овог члана, не плаћа се накнада.

Уколико општа удружења предузетника не поднесу пријаву на начин и у року у складу са ставом 4. овог члана, престају да постоје, тако што се спроводи поступак ликвидације.

Члан 48.

Привредна комора Србије и привредне коморе аутономних покрајина на дан ступања на снагу овог закона стичу, у складу са овим законом, право својине на непокретностима (зградама и другим објектима, грађевинском и другом земљишту) у јавној својини, на којима на дан ступања на снагу овог закона, право коришћења или друго имовинско право имају Привредна комора Србије и привредне коморе аутономних покрајина, а које је уписано у регистру непокретности.

Право својине из става 1. овог члана уписује се у регистар непокретности на основу захтева Привредне коморе Србије, односно привредних комора аутономних покрајина, уз који се доставља доказ о томе да је на дан ступања на снагу овог закона у корист Привредне коморе Србије и привредне коморе аутономних покрајина било уписано право коришћења, односно друго имовинско право.

Упис права својине из става 1. овог члана извршиће се на основу овог закона.

Привредна комора Србије ће непокретности из става 1. овог члана искључиво користити у функцији обављања своје делатности.

У случају престанка рада Привредне коморе Србије непокретности се враћају у јавну својину, односно постају непокретности у јавној својини Републике Србије.

Члан 49.

Даном ступања на снагу овог закона Суд части Привредне коморе Србије, Привредне коморе Београда и судови части регионалних привредних комора настављају са радом у складу са статутом комора и овим законом, а судови части регионалних привредних комора и Привредне коморе Београда, које се, у складу са овим законом припоје Привредној комори Србије, престају да постоје тим даном, уз уступање предмета Суду части Привредне коморе Србије.

Стални избрани суд Привредне коморе Србије у року од девет месеци од дана ступања на снагу овог закона престаје да постоји, уз уступање предмета Арбитражи Привредне коморе Србије.

Спољнотрговинска арбитража при Привредној комори Србије ускладиће своју организацију и назив у складу са чланом 30. овог закона у року од девет месеци од дана ступања на снагу овог закона

Члан 50.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о привредним коморама („Службени гласник РС”, бр. 65/01, 36/09 и 99/11 - др. закон), осим одредаба чл. 8, 9. и 21, које важе до 1. јануара 2017. године.

XX. СТУПАЊЕ НА СНАГУ

Члан 51.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, осим одредаба чл. 9. и 32. овог закона, које се примењују од 1. јануара 2017. године.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 97. тачка 6. Устава Републике Србије, према којој, поред осталог, Република Србија уређује и обезбеђује јединствено тржиште и правни положај привредних субјеката.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Постоји изразито наглашен јавни интерес да се, у процесу изградње и јачања механизма отворене и тржишне привреде, систем привредних комора у Републици Србији осавремени и модернизује. Овај процес адаптирања коморског система према потребама привреде најбоље је обавити уважавајући два базична начела - угледајући се на постојеће, и то најефикасније, коморске системе држава чланица Европске уније и усклађујући тако усвојена искуства са специфичностима економских и друштвених околности Републике Србије и њене дугогодишње традиције коморског организовања привредника.

У земљама ЕУ постоје два основна система оснивања комора: систем законског и систем добровољног оснивања. Основна разлика између ова два система се састоји у начину стицања својства правног лица, односно на ком правном акту коморе заснивају правни субјективитет, као и на чињеници да ли је чланство у коморама обавезно или добровољно.

Коморе евроконтиненталног типа оснивају се законом, што значи да ове коморе стичу правни субјективитет на основу закона о привредним коморама. Законом се одређују задаци комора, обавезно чланство, органи и организација комора, начин финансирања и надзор над радом комора. Законски систем оснивања комора је карактеристичан за економски најразвијеније континенталне земље ЕУ, али и за земље које имају дугогодишњу традицију коморског организовања.

Систем добровољног оснивања комора се заснива на вољи привредника да сами оснују комору. Он је познат као приватноправни или англосаксонски модел оснивања комора.

Што се аутентичних искустава Србија у уређењу коморског система тиче, постоји изразито дуга традиција институционалног регулисања ових питања. Историјат уређивања коморских модела траје преко 150 година и упућује на потребу да се користе и сопствена искуства.

Овај закона којим се уређује коморски систем у Републици Србији кореспондира са законима земаља ЕУ и то законима Немачке, Аустрије, Француске, Италије, Холандије, Шпаније, Грчке, Луксембурга и другим упоредивим државама, на чије правне системе и институте се Србија угледала у историјском процесу изградње сопственог правног система.

До сада важећи законски оквир за функционисање комора је подразумевао постојање 20 комора као посебних правних лица, у потпуности независних у организовању и одлучивању. На тај начин су створени услови за расцепканост и разједињеност чинилаца коморског система, односно до њихове својеврсне феудализације и заступања парцијалних интереса. Тиме је обесмишљен

смисао постојања комора – обједињена снага, струка, знање и интереси привредних субјеката, који су претходно усклађени у сложену поступку уважавања секторских и регионалних специфичности, а потом, аргументима и снагом јединства целокупне привреде, заступани пред надлежним државним и регулаторним телима. У правној теорији и пракси један од основних услова за образовање правног лица - способност да делује као јединствена целина - примењен у коморском систему организовања непотребно великог броја субјективитета, заправо је довео до парадоксалног резултата који је угрозио разлоге оснивања и постојања комора, али и до оправданих критика у јавности и самих чланица, суочених са гломазним и неефикасним системом.

Важећим законским решењем, које се примењује 1. јануара 2013. године, уведен је систем добровољног чланства у, до тада, постојећим коморама са обавезним чланством (националној, покрајинским, регионалним и градској), уз могућност оснивања добровољних привредних комора према делатностима. Ово решење не представља израз економске потребе и довело је до апсурда коморски начин и принципе организовања. Наиме, губљењем обавезности чланства постојећих комора, у конкретним околностима нивоа развоја српске привреде и традиције, укључивши и комору основану за ниво територије Републике, разбијено је јединство привредних субјеката, а могућност усклађивања различитих интереса привредника, посебно изражених према делатностима, драстично је ослабљена. У коначном резултату, привредне коморе су значајно изгубиле на снази заступања јединствених интереса привредника, а Влада и државни органи остали без најзначајнијег партнера у изградњи привредног система.

Замена система обавезног чланства добровољним чланством, уз искључивање коморског организовања са обавезним чланством, како то искуство земаља које су то учиниле показује, на дужи рок води губитку снаге коморског система, посебно у погледу могућности за усклађивање великог броја парцијалних интереса различитих сектора привреде и заступања усклађених интереса пред државним органима, надлежним за доношење привредне регулативе и економских мера којима се успоставља привредни амбијент. Заступање заједничких интереса свих привредних субјеката пред државним органима, уз сложени процес усклађивања различитих интереса према делатностима, величини привредног субјекта и другим специфичностима, могуће је само ако су сви привредни субјекти чланови коморе.

Полазећи од потребе да се реше наведени проблеми, предложени законски оквир појачава и унапређује улогу комора у више праваца у којима комора треба да буде: иницијатор и предлагач привредних закона; сервис привреде и послодаваца; вршилац поверених и додатно проширених јавних овлашћења; привредни саморегулатор (узансе, кодекси, водичи, модели закона, стандарди) и креатор „меког права”; носилац алтернативних начина решавања привредних спорова; организовани едукатор; заступник привреде пред државом; заступник привреде у иностранству; носилац разноврсних услуга за потребе привредних друштава, посебно малих и средњих, као и предузетника; информациони центар за привредне субјекте; тржишно оријентисан у свом раду у циљу обезбеђивања финансијских средстава чиме се обезбеђује смањивање обима финансирања из чланарина.

Репрезентативност позиције Коморе (у смислу утицаја, чланства, моћи, резултата, снаге, квалитета и стручности) према иностранству, према држави и према чланству, у постојећим околностима, неупоредиво је израженија у

окурењу законског чланства и оснивања него у окурењу добровољног чланства и уговорног оснивања.

Законски текст из 2009. године, када је укинуто обавезно чланство у коморама, примењен на постојећи коморски модел организације из 2001. године, довео је до апсурда у коме не само да нема система и јединства, већ је успостављена фактичка неприродна конкуренција комора, које су основане за различите нивое територијалне организације (национална комора, коморе аутономне покрајине, града, односно регионалне коморе за подручја општина), а које би требало да буду део јединственог коморског система.

Предлогом закона у потпуности се напушта наведени концепт, а систем конституише као јединствен и ефикасан у раду. Привредна комора Србије и окружне привредне коморе образују и чине јединствену коморску институцију основану законом. Национална привредна комора постаје скуп интереса децентрализованих у окружним привредним коморама, али међусобно усаглашених и јединствено заступаних пред државом и међународним институцијама и партнерима. Систем управљања подразумева да привредни субјекти, као чланице коморе, бирају своје представнике у органима и телима како на нивоу округа, тако и на нивоу Привредне коморе Србије, као јединствене и усклађене организације. Дакле, законским одредбама успоставља се систем који у потпуности промовише организациони принцип карактеристичан за коморски начин организовања: комором управљају њени чланови. Јединство привредника који обављају делатност на целокупној територији Републике остварује се на два нивоа: у оквиру окружних привредних комора, посебно у раду привредног парламента окружне привредне коморе, односно у оквиру органа Привредне коморе Србије, коју управо чине окружне привредне коморе.

Конституисање новог начина организације комора са обавезним чланством има за последицу рационализацију трошкова рада садашњих, постојећих комора, с обзиром да ће укидање обавезе финансирања великог броја правних лица имати за резултат значајно мању чланарину коју плаћају привредни субјекти.

Предлог закона о привредним коморама, поред комора са обавезним чланством, задржава могућност оснивања уговорних комора у жељи да пружи могућност одређеном броју привредних субјеката да се удруже у коморску форму организовања, у складу са сопственим интересима и проценом.

Према томе, коморски систем са обавезним чланством у Републици Србији се намеће као супериоран, из следећих разлога: (1) нехомогеност интереса привредних субјеката и немогућност снажне репрезентативности у систему добровољности, (2) потреба снажења јавних овлашћења које врши Привредна комора Србије, (3) јачи партнер Влади у заштити интереса привреде, (4) јачање међународне репутације домаће привреде, (5) максимална репрезентативност, (6) равноправност интереса привредних субјеката, (7) европска традиција и европска доминација овог система, (8) лоше искуство држава које су овај систем замениле уговорним оснивањем и добровољним чланством, (9) снага домаће традиције, (10) слабост транзиционе привреде за самоорганизовањем у систему добровољности, (11) систем уговорног оснивања и добровољног чланства омогућио би наметање интереса јаких и малобројних над слабима и многобројнима, (12) својински и имовински аспекти.

Из наведених разлога, неопходно је усвојити нови закон и у потпуности уредити питања од значаја за успостављање ефикасног коморског система у Републици Србији.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

У члану 1. Предлога закона уређују се: појам, врсте, регистрација, идентитет, чланство, послови, имовина и одговорност за обавезе привредних комора, однос привредних комора са другим органима и организацијама, органи, посебна тела за решавање спорова, општи акти и финансирање привредних комора, финансијски извештаји, пословне књиге и ревизија привредних комора, гранска удружења, општа удружења предузетника, као и јавност рада.

Чланом 2. Привредне коморе су дефинисане као интересне, пословно-стручне и непрофитне организације свих привредних субјеката које повезује заједнички пословни интерес.

У чл. 3. и 4. су дефинисане врсте привредних комора у Републици Србији: Привредна комора Србије, привредне коморе аутономних покрајина, а могу постојати и уговорне привредне коморе. Привредна комора Србије образује за територије округа, одређене посебним законом, привредне коморе округа, при чему привредне коморе округа могу бити образоване за територију једног или више округа.

Чланом 5. је регулисано да у аутономним покрајинама, у складу са Уставом Републике Србије и овим законом, постоје привредне коморе аутономних покрајина, као посебне организације јединственог коморског система Републике Србије.

Чланом 6. су регулисане уговорне привредне коморе које, за остваривање заједничког пословног интереса на одређеној територији или у одређеној привредној грани, може основати најмање 100 привредних субјеката.

У члану 7. је предвиђено да се привредне коморе уписују у Регистар привредних комора, у складу са посебним законом, што представља континуитет са садашњим ређењем и образованим Регистром који води Агенција за привредне регистре.

Чланом 8. уређује се својство Привредне коморе и наводи да Привредна комора има својство правног лица, у складу са оснивачким актом, односно статутом, имају назив под којим обављају послове и иступају у правном саобраћају, уз додатак седишта и да назив привредних комора мора бити на српском језику и писму које је у службеној употреби у Републици Србији. Истим чланом дефинише се и да Привредне коморе са својством правног лица у пословању могу користити један или више скраћених назива, ако су ти називи наведени у оснивачком акту, односно статуту привредне коморе, под истим условима и на начин под којим се користи пун назив, као и правила за истицање назива осталих привредних комора.

Чланом 9. Предлога закона су прецизирани индивидуални и колективни чланови привредних комора, као и чланство, односно припадност привредним коморама аутономних покрајина.

Чланом 10. уређује се да Привредна комора Србије и привредне коморе аутономних покрајина воде евиденцију својих чланова, као и да Привредна комора Србије својим актом ближе уређују јединствену садржину и начин вођења евиденције из става 1. овог члана.

У чл. 11. до 15. дефинисани су основни послови привредних комора, према врстама привредних комора, чиме је јасно разграничена надлежност, односно избегнуто преклапање послова у раду, а привредним субјектима су приближене услуге и функције коморе. Дефинисаним пословима је унапређена позиција

Привредне коморе Србије, у оквиру ње окружних привредних комора, и комора аутономних покрајина, што је од највећег интереса за чланове комора, које ће на тај начин остваривати своје интересе и потребе кроз структуру коморске организације, као и уређен начин оснивања и рада представништва Привредне коморе Србије у иностранству.

У члану 16. дефинисано је да привредне коморе имају своју имовину и да могу да је стичу обављањем послова на тржишту, за разлику од досадашњих решења којим имовина коморе није била дефинисан појам.

Чланом 17. дефинише се да Привредне коморе са својством правног лица за своје обавезе одговарају целокупном својом имовином, али не одговарају за обавезе својих чланова, као што ни чланови привредне коморе не одговарају за обавезе Привредне коморе Србије.

У члану 18. је уређен однос привредних комора са другим органима и организацијама, а посебно је значајна одредба којом је предвиђено да Привредна комора Србије, заступајући интересе својих чланова, учествује у поступку припреме предлога закона и других прописа од значаја за привреду давањем образложеног мишљења на нацрте закона и предлоге других прописа надлежном министарству и Влади Републике Србије, те да доставља надлежном органу анализу ефеката нацрта прописа који имају утицај на привреду.

Чл. 19. до 28. дефинисани су органи и функционери комора, појачана контрола и надзорна улога у циљу интереса чланова коморе. У циљу рационалнијег пословања, експлицитно је промовисан принцип да функција у комори представља јавну функцију у смислу радноправних прописа, те да именовани функционери могу да заснују радни однос у комори само на одређено време, за период обављања мандата, чиме је избегнута могућност запошљавања кадрова након истека мандата, а што у великој мери оптерећује пословање комора.

Чл. 29. и 30. уређен је рад арбитраже Привредне коморе Србије, обједињавањем унутрашње (Стални избрани Суд) и међународне (Спољнотрговинске) арбитраже у циљу рационализације рада и избегавања спорних питања о надлежности арбитраже, првенствено у зависности од тога да ли постоји довољно изражен елемент иностраности.

Члан 31. Предлога закона уређује општа акта Привредне коморе Србије и привредне коморе аутономних покрајина.

Чланом 32. уређује се финансирања коморе, рационализацијом броја комора значајно се смањују трошкови за финансирање рада. Чланови коморе који учествују у раду Скупштине ПКС, а то су искључиво представници привредних субјеката, одлучују о висини чланарине.

Члан 33. Предлога закона дефинише се обавеза вођења и подношења финансијских извештаја, пословних књига и ревизија.

Чланом 34. уређују се гранска удружења.

У чл. 35. до 39. су уређени принципи организовања предузетника, уз одређена прилагођавања новој коморској организацији, уз увођење могућности да се, у складу са вољом предузетника, организује и њихов парламент у оквирима Привредне коморе Србије.

У члану 40. дефинише се јавност рада Привредне коморе Србије.

Чланом 41. Предлога закона предвиђа се да надзор над применом закона врши министарство надлежно за послове привреде.

Чл. 42. до 49. - Прелазне и завршне одредбе, дефинисано је да ће Привредна комора Србије и привредне коморе аутономних покрајина ускладити своје статуте са одредбама закона у року од три месеца од дана ступања на снагу закона, а организацију, друга општа акта и органе ће ускладити са одредбама закона у року од дванаест месеци од дана ступања на снагу закона.

Чланом 50. Предлога закона уређује се да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о привредним коморама („Службени гласник РС”, бр. 65/01, 36/09 и 99/11 - др. закон), осим одредаба чл. 8, 9. и 21, које важе до 1. јануара 2017. године.

Чланом 51. Предлога закона предвиђа се да закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, осим одредаба чл. 9. и 32. овог закона, које се примењују од 1. јануара 2017. године.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА КОЈА СУ НЕОПХОДНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Разматрање и доношење овог закона по хитном поступку предлаже се у складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12 - пречишћени текст). Предлог закона је неопходно донети по хитном поступку из разлога институционалног и правног регулисања ове области и да би се створили услови да се предложена решења примене у што бржем року.

VI. СТУПАЊЕ НА СНАГУ ЗАКОНА

Закон ступа на снагу у року од осам дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, осим одредаба чл. 9. и 32. овог закона, које се примењују од 1. јануара 2017. године.

АНАЛИЗА ЕФЕКТА

- **Који су проблеми које закон треба да реши?**

Законом о привредним коморама из 2001. године („Службени гласник РС”, број 65/01) успостављен је јединствени коморски систем и у Републици Србији основане су Привредна комора Србије, Привредна комора Војводине, Привредна комора Косова и Метохије, Привредна комора Београда и 16 регионалних привредних комора. Комора има својство правног лица, а средства за рад коморе образују се од чланарине, накнада за услуге и из других извора. Комора заступа и штити интересе свих привредних субјеката, без обзира на правни облик њиховог организовања, делатност којом се баве, њихову величину, својински облик или седиште, а сви чланови коморе једнаки су у правима и обавезама.

Законом о изменама и допунама закона о привредним коморама („Службени гласник РС”, број 36/09), усвојеном по хитном поступку 2009. године, а који је у примени од 1. јануара 2013. године, извршена је, међутим, потпуна разградња до тада важећег правног режима јединственог коморског система, успостављеног Законом о привредним коморама. Уведен је систем добровољног чланства, уз могућност оснивања добровољних привредних комора према делатностима. Прописано је да, ради остваривања заједничких интереса, најмање 100 привредних субјеката може основати и друге коморе према делатностима које ти субјекти обављају.

Ово решење је довело до апсурдних последица по коморски систем и његово организовање. Губљењем обавезности чланства постојећих комора, у конкретним околностима стања српске привреде и специфичне традиције, укључивши и комору основану за ниво територије Републике, разбијено је јединство привредних субјеката, а угрожена могућност усклађивања различитих интереса привредника. Уместо предузимања мера усмерених на реформу постојећих комора, након извршених објективних и стручних анализа, као резултат је добијено да су привредне коморе значајно изгубиле на снази заступања јединствених интереса привредника, а Влада и државни органи најзначајнијег партнера у изградњи привредног система.

Разградњом јединства коморског система Србије и губитком капацитета за рад, држава је остала не само без партнера у изградњи привредног амбијента, већ и без стручне и поуздане подршке у реализацији послова из делокруга државе, који захтевају снажну и јединствену коморску организацију.

Ново законско решење, односно увођење добровољног чланства, није довело до рационализацији броја постојећих комора и трошкова за финансирање њиховог рада, те није допринело смањењу трошкова пословања привредних субјеката у Републици Србији. Трошкови по привреду су неупоредиво већи ако је потребно изградити нову институцију и успоставити сву инфраструктуру неопходну за њено ефикасно функционисање, што потврђује и мали број (свега 7) новооснованих комора према делатностима.

- **Који су жељени циљеви доношења закона?**

Као део законодавних и институционалних напора за изградњу отворене и тржишно оријентисане привреде, неопходно је да се и привредне коморе у Републици Србији трансформишу и модернизују, угледајући се на постојеће и

упоредиве коморске системе држава чланица Европске уније, али уз уважавање специфичности економских и друштвених околности Републике Србије и њене дугогодишње традиције коморског организовања привредника. Неспоран је интерес државе за постојањем посебних, развијених и стабилних институција са јасно дефинисаним задацима и циљевима. На тај начин, она себи обезбеђује легитимног партнера, путем кога ће и сама успешније остваривати своје функције, а посебно у домену развоја привреде и предузетништва. Регулаторни оквир који ће створити услове за модернизацију коморског система Србије предвиђа изградњу јединственог коморског система који ће бити ефикасан сервис у функцији развоја и унапређења капацитета српске привреде. Реформа подразумева нови начин рада и заступања интереса чланица пред надлежним државним органима и у међународним оквирима – подршку интернационализацији пословања компанија, јачање конкурентности и способности извозне привреде.

Предложени законски оквир појачава и унапређује улогу комора у више праваца, и то тако да коморском систему омогућава да буде: иницијатор и предлагач кључних привредних закона, као и прописа од битног значаја за функционисање привреде; субјект који, на законом уређен начин сублимира интересе привреде и транспарентно утиче на креирање економске и социјалне политике; сервис привреде и послодаваца; вршилац проширених јавних овлашћења; привредни саморегулатор (узансе, кодекси, водичи, модели закона, стандарди); носилац алтернативних начина решавања привредних спорова; организовани едукатор; заступник привреде пред државом; заступник привреде у иностранству; носилац разноврсних услуга за потребе привредних друштава, посебно малих и средњих, као и предузетника; информациони центар за привредне субјекте; ентитет који је тржишно оријентисан у свом раду у циљу обезбеђивања финансијских средстава на тим принципима, чиме се обезбеђује смањивање обима финансирања из чланарина и оптерећење привреде. С друге стране, изражени негативни аспекти примене досадашњег модела коморског система превазилазе се снажењем позиције чланова, унапређењем система одговорности, унапређењем система јавности рада и полагања рачуна, као и снажењем тржишне и независне позиције комора и конституисањем адекватног система надзора. Унапређење рада комора огледа се и кроз јасно позиционирање система комора, елиминисање преклапања функција и кроз унапређење система унутрашње организације, рационализације и руковођења. Рационализација у раду садашњих, постојећих комора, посебно је изражена у чињеници укидања финансирања великог броја правних лица.

Према томе, коморски систем са обавезним чланством у Републици Србији се намеће као супериоран модел, и то из следећих разлога: (1) нехомогеност интереса привредних субјеката и немогућност снажне репрезентативности у систему добровољности, (2) потреба снажења јавних овлашћења које врши Комора, (3) јачи партнер Влади у заштити интереса привреде, (4) јачање међународне репутације домаће привреде, (5) максимална репрезентативност, (6) равноправност интереса привредних субјеката, (7) европска традиција и европска доминација овог система, (8) лоше искуство земаља које су овај систем замениле уговорним оснивањем и добровољним чланством, (9) снага домаће традиције, (10) слабост снаге транзиционе привреде у самоорганизовању у систему добровољности, (11) систем уговорног оснивања и добровољног чланства омогућио би наметање интереса јаких и малобројних над слабима и многобројнима.

- **Да ли су разматране могућности за решавање проблема без доношења акта?**

Оцењено је да важећи Закон не представља адекватно решење, те да је за реформисање коморског система неопходно доношење новог закона, како би он био ефикаснији, рационалнији и у већој мери одговарао захтевима привреде. Осим тога, важећим законом недовољно су уређена или нису уопште уређена одређена питања која изазивају проблеме у примени закона (нпр. правни субјективитет коморе, имовина комора, јавност у раду, арбитражно решавање спорова). Нови закон обезбеђује и успостављање новог режима утврђивања и начина наплате чланских доприноса.

- **Зашто је доношење акта најбољи начин за решавање проблема?**

Усвајање новог закона омогућиће стварање јаке коморске организације која ће бити способна да се заложи за заштиту интереса српске привреде у целини и преузме одговарајућа јавноправна овлашћења у привредном пословању. Код одређења за овакав модел узети су у обзир следећи аргументи: разграната јавноправна овлашћења, потреба да се кроз коморски систем заступају интереси привреде у целини, а не парцијално, могућност изградње снажне материјалне и кадровске структуре, независност и могућност припремања уравнотежених ставова и предлога, прихваћеност такве структуре коморског организовања у привредно најразвијенијим државама чланицама ЕУ. Заступање заједничких интереса свих привредних субјеката пред државним органима, уз сложени процес усклађивања различитих интереса према делатностима, величини привредног субјекта и другим специфичностима, могуће је само ако комора обухвата све привредне субјекте, а они у оквиру ње изражавају своје законите и легитимне интересе.

У земљама ЕУ постоје два основна система оснивања комора: систем законског и систем добровољног оснивања. Основна разлика између ова два система се састоји у начину стицања својства правног лица, односно на ком правном акту коморе заснивају правни субјективитет, као и на чињеници да ли је чланство у коморама обавезно или добровољно.

Коморе евроконтиненталног типа оснивају се законом, што значи да ове коморе стичу правни субјективитет на основу закона о привредним коморама. Законом се одређују задаци комора, обавезно чланство, органи и организација комора, начин финансирања и надзор над радом комора. Законски систем оснивања комора је карактеристичан за економски најразвијеније континенталне земље ЕУ, али и за земље које имају дугогодишњу традицију коморског организовања.

Основне карактеристике тог законског модела оснивања привредних комора су: (1) коморе се могу основати само законом; (2) коморе су специфичан облик организовања привредних субјеката, на које се примењује искључиво закон о коморама. Другим речима, на коморе се супсидијарно не примењују ни одредбе закона о привредним друштвима, ни закона о удружењима; (3) законом се уређују сва значајнија питања за рад комора, при чему се коморе овлашћују да својим интерним актима (пре свега статутом) детаљније уреде своју организацију и начине деловања, али у складу са одредбама закона; (4) чланство у привредним коморама је обавезно.

Систем добровољног оснивања комора се заснива на вољи привредника да сами оснују комору. Он је познат као приватноправни или англосаксонски модел оснивања комора. Закони који прихватају овај систем, уређују коморско

организовање на сумаран начин. Законом се, пре свега, прокламују основни принципи оснивања и рада комора, основне делатности, најелементарније одредбе о унутрашњој организацији коморе и финансирању рада. Уређивање већине питања је препуштено самим оснивачима, који ће статутом и другим актима коморе даље прецизирати све остале аспекте од значаја за рад коморе.

Република Србија има вишедеценијско искуство и традицију у организовању привредних комора. Прве коморе на овом простору организоване су у XIX веку по угледу на коморе у Европи. Ова традиција дуга је преко 150 година и упућује нас да треба користити и сопствена искуства у овој области.

Предлог закона којим се уређује коморски систем у Републици Србији кореспондира са законима земаља ЕУ и то законима Немачке, Аустрије, Француске, Италије, Холандије, Шпаније, Грчке, Луксембурга и другим, на чије правне системе и институте се Србија угледала у историјском процесу изградње сопственог правног система.

Посебно треба истаћи јавноправни карактер Привредне коморе Србије, која у континуитету постоји и ради више од 150 година и који се огледа у надлежности Привредне коморе Србије да врши одређена јавна овлашћења која су јој поверена већим бројем других закона. Без обзира на измене законског текста из 2009. године, јавна овлашћења Привредне коморе Србије су задржана, што представља доказ њене компетентности, али и неопходности државе да ова овлашћења преноси на субјекта који ће на бољи и ефикаснији начин да реализује изворне послове државе и државних органа у области привреде и конкретних привредних делатности.

Опредељење да се ПКС повери вршење јавноправних овлашћења, односно да их она задржи и у систему необавезног чланства, недвосмислено указује на потребу прихватања законског модела оснивања комора и законског чланства.

Из изнетих разлога целисходно је донети нови закон и уредити одређена питања из домена рада комора која су важећим законом недовољно уређена или нису уопште уређена (правни субјективитет коморе, имовина комора, јавност у раду, арбитражно решавање спорова). Питања таквог ранга и значаја могу се уредити само новим законом.

- **На кога и како ће највероватније утицати решења у закону?**

Законска решења утицаће на постојеће коморе основане у складу са Законом о привредним коморама и привредне субјекте. Законским решења уводи се нови јединствени коморски систем и врши се рационализација постојећих комора. Дефинисани су основни послови привредних комора, према врстама привредних комора, чиме је јасно разграничена надлежност. Уређен је и однос привредних комора са другим органима и организацијама.

Законом су дефинисане следеће врсте привредних комора у Републици Србији: Привредна комора Србије, привредне коморе аутономних покрајина, а могу постојати и уговорне привредне коморе. Привредна комора Србије образује за територије округа, одређене посебним законом, привредне коморе округа, при чему привредне коморе округа могу бити образоване за територију једног или више округа. Уговорну привредну комору за остваривање заједничког пословног интереса на одређеној територији или у одређеној привредној грани може основати најмање 100 привредних субјеката.

Законска решења утицаће на статус регионалних привредних комора организованих у складу са Законом о привредним коморама („Службени гласник РС”, бр. 65/01, 36/09 и 99/11 - др. закон). Предлог закона даје

могућност да се припоје Привредној комори Србије, односно да наставе самосталан рад као уговорне привредне коморе.

Привредне коморе према делатностима, организоване у складу са Законом о привредним коморама („Службени гласник РС”, бр. 65/01, 36/09 и 99/11 - др. закон), дужне су да ускладе своју организацију, органе и опште акте, као уговорне привредне коморе из овог закона.

Унапређење позиције Привредне коморе Србије, окружних привредних комора и комора аутономних покрајина, од највећег је интереса за привредна друштва - чланове комора, које ће на тај начин остваривати своје интересе и потребе кроз структуру коморске организације. Нови систем финансирања рада комора, утицаће на смањење трошкова привредних друштава на име чланарина, који ће у оквиру јединственог коморског система бити у обавези да плаћају само једну чланарину, на једном месту.

Када је реч о предузетницима, задржан је сличан принцип организовања предузетника, као физичких лица која су регистровала делатност у надлежном регистру, уз одређена прилагођавања новој коморској организацији.

- **Какве трошкове ће примена закона изазвати грађанима и привреди, а нарочито малим и средњим предузећима?**

Примена закона утицаће на смањење трошкова за финансирање рада комора, обзиром да се рационализацијом броја комора укида обавеза финансирања великог броја правних лица од стране привредних субјеката - чланица коморе. Нови систем плаћања чланарине комора са обавезним чланством предвиђа да чланови плаћају само једну чланарину, на једном месту, а коморе у оквиру јединственог коморског система врше расподелу прикупљених средстава по јасном критеријуму. Чланови коморе који учествују у раду Скупштине ПКС, а то су искључиво представници привредних субјеката, одлучују о висини чланарине. Приликом утврђивања висине чланарине води се рачуна о економској снази чланова.

- **Да ли су позитивне последице доношења закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити?**

Замена система добровољног чланства обавезним чланством, води јачању и унапређењу снаге коморског система, посебно у погледу могућности за усклађивање великог броја парцијалних интереса различитих сектора привреде и заступања усклађених интереса пред државним органима, надлежним за доношење привредне регулативе и економских мера којима се дефинише привредни амбијент. Таквим чланством омогућава се свим привредним субјектима да на институционализован начин утичу на доношење одлука и креирање привредног система. Због могућности свих привредних субјеката (који су унутар комора равноправни у смислу својих обавеза и права) да учествују у раду коморе, вредност предлога и мишљења коморе из угла државе имаће посебну тежину.

- **Да ли се законом подржава стварање нових привредних субјеката и тржишна конкуренција?**

Закон омогућава да се, кроз рад јединственог коморског система, ствара оптималнији пословни амбијент у земљи, чија је посредна последица и олакшано оснивање и пословање нових привредних субјеката и развој тржишне конкуренције.

- **Да ли су све заинтересоване стране имале прилике да се изјасне о закону?**

Током припреме предлога законског текста консултовани су представници привреде, посебно у оквирима постојећег коморског система. Надлежни органи привредних комора, Привредне коморе Србије, регионалних привредних комора, Привредне коморе Војводине, које чине искључиво представници привреде, разматрали су основне принципе и конкретна решења предложеног текста, у оквирима вишемесечне расправе, и изјаснили се о њима.

- **Које ће се мере током примене закона предузети да би се постигло оно што се законом предвиђа?**

Прелазним и завршним одредбама дефинисано је да ће Привредна комора Србије и привредне коморе аутономних покрајина ускладити своје статуте са одредбама Закона у року од три месеца од дана ступања на снагу Закона, а организацију, друга општа акта и органе да ће ускладити са одредбама Закона у року од дванаест месеци од дана ступања на снагу Закона.

У вези статуса регионалних привредних комора организованих у складу са Законом о привредним коморама („Службени гласник РС”, бр. 65/01, 36/09 и 99/11 - др. закон), Предлог закона даје могућност да се припоје Привредној комори Србије (у случају да испуне дефинисане услове), односно да наставе самосталан рад као уговорне привредне коморе. У случају припајања Привредној комори Србије, она образује једну или више привредних комора округа (према управним окрузима, у складу са посебним законом), надлежну за подручје регионалне привредне коморе која се припојила. Права, обавезе, имовину и средства, као и документацију и послове регионалних привредних комора које се припоје Привредној комори Србије, преузима Привредна комора Србије, те се на тај начин обезбеђује континуитет рада привредних комора.

Регионалне привредне коморе које се не припоје Привредној комори Србије, дужне су да ускладе своју организацију, органе и опште акте као уговорне привредне коморе. Регионалне привредне коморе престају да постоје уколико не изврше усклађивање у прописаном року, односно, уколико престану да постоје из других разлога.

Привредне коморе према делатностима, организоване у складу са Законом о привредним коморама („Службени гласник РС”, бр. 65/01, 36/09 и 99/11 - др. закон), дужне су да ускладе своју организацију, органе и опште акте као уговорне привредне коморе, у року прописаном законом. Уколико привредне коморе према делатностима не изврше усклађивање у прописаном року, престају да постоје.

ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ
--

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа:

Овлашћени предлагач Влада
Обрађивач Министарство привреде

2. Назив прописа:

Предлог закона о привредним коморама

Draft Law on Chambers of Commerce

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно са одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум)

Не постоји обавеза усклађивања са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европске заједнице и њених држава чланица и Републике Србије.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

Не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, тако да не постоји обавеза попуњавања Табеле усклађености прописа.

5. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

не

6. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

не

7. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

Не постоје посебни консултанти који су учествовали у изради Предлога закона о привредним коморама.